

T 158848

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการใช้สื่อประชาสัมพันธ์โรคติดต่อมาโดยแมลง (โรคไข้เลือดออก โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง และโรคสครับไทฟัส) ในรูปแบบเดิม และเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์โรคติดต่อมาโดยแมลงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชากรชายหญิงทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 15 – 80 ปี ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดตามแนวเขตชายแดนฝั่งตะวันตกของประเทศไทย 10 จังหวัด จำนวน 120 ตัวอย่างต่อจังหวัด แบ่งเป็นเขตเทศบาลและเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างละ 60 ตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่สุ่มเก็บทั้งสิ้น 1,200 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน ซึ่งประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมหรือนิทรรศการเกี่ยวกับโรคติดต่อมาโดยแมลงทั้ง 4 โรค แต่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันและได้รับอุปกรณ์สื่อเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก โรคมาลาเรีย และโรคเท้าช้าง ยกเว้น โรคสครับไทฟัสหรือไข้โรฮอนที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับ โดยได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล/สถานีอนามัย และอสม. ตามลำดับ ส่วนอุปกรณ์สื่อข่าวสารที่ส่วนใหญ่ได้รับ คือ แผ่นพับ รองลงมา คือ คู่มือ/หนังสือ โดยเห็นว่ามีเหมาะสมดีอยู่แล้วทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบและสีสัน สำหรับการวิเคราะห์ความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยการอบรมเกี่ยวกับโรคติดต่อมา

T158848

โดยแมลง คือ การเป็นนักเรียน/นักศึกษา 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลง คือ การเป็นนักเรียน/นักศึกษา (โรคไข้เลือดออก) อาชีพ (โรคมาลาเรียและโรคเท้าช้าง) รายได้ (โรคสครับไทฟัส) 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงมากที่สุด คือ การรับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลง 5) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงมากที่สุด คือ การรับอุปกรณ์สื่อ (โรคไข้เลือดออกและโรคมาลาเรีย) ความรู้ความเข้าใจ (โรคเท้าช้าง) และทัศนคติ (โรคสครับไทฟัส)

แนวทางการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์โรคติดต่อฯ โดยแมลง คือ 1) ควรเน้นการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่ประชาชนให้ความสนใจมากที่สุด เช่น สื่อทางโทรทัศน์ หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย หนังสือพิมพ์ และวิทยุ เพื่อสื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายแบบวงกว้าง 2) ผลสัมฤทธิ์ของการให้ความรู้ควบคู่กับความบันเทิง โดยพัฒนาในแนวเน้นการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติตนในการป้องกันควบคุมโรค 3) เพิ่มการผลิตอุปกรณ์สื่อประเภทเทปคลาสเซ็ท วีดีโอ ซีดีทั้งในรูปแบบละครและเพลงที่มีทั้งภาพและเสียงประกอบ เพื่อช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติที่ถูกต้อง และผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคติดต่อฯ โดยแมลงมากขึ้น 4) นำบุคคลที่มีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ หรือเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป เช่น นักแสดง นักร้อง นักกีฬา หรือบุคลากรทางด้านการศึกษา มาร่วมในการให้ความรู้หรือประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติผ่านทางสื่อและอุปกรณ์สื่อ ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดและโน้มน้าวให้ประชาชนเกิดความสนใจดีขึ้น 5) ควรนำอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ เผยแพร่ยังช่องทางสื่อ เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านหรือเสียงตามสายของเทศบาล อาสาสมัครสาธารณสุข ตลอดจนโรงพยาบาล ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงหรือหน่วยควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง เป็นต้น อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 6) นำกระบวนการตลาดเชิงสังคม (Social Marketing) มาประยุกต์ใช้ และด้วยแนวทางต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะทำให้การใช้สื่อประชาสัมพันธ์โรคติดต่อฯ โดยแมลงได้รับความสนใจและมีโอกาสประสบความสำเร็จในการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรู้ อันนำมาซึ่งจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้อง โดยสามารถนำไปสู่การจูงใจให้เกิดการปฏิบัติในการควบคุมป้องกันโรคได้

TE 158848

The objectives of this research were to evaluate the using of public relations media of vector - borne diseases (Dengue Haemorrhagic Fevcr, Malaria, Lymphatic Filariasis and Scrub Typhus) and present the method/way of development of campaign pattern of vector borne diseases to be more effective. One thousand – two hundred of population living in 10 western border provinces of Thailand ageing between 15 – 80 years old was randomly selected for investigation. One hundred – twenty sampling of each province was sampled from municipality (60 samples) and Tambol Administration Organization (60 samples) areas. The questionnaires were used as tool for data colleccion. Frequency, Mean, Percentage, Standard Deviation and Stepwise Multiple Regression Analysis were employed for the analysis of the data and SPSS Program was used for data processing.

The results of the study revealed that most samples never participate in the trainings and activities/exhibition about the 4 vector - borne diseases. The most of people received information about Dengue Haemorrhagic Fever, Malaria and Lymphatic Filariasis diseases; whereas, most of them never received the information about Scrub Typhus diseases. Most information came from television followed by hospital officers and village public health volunteers, respectively. They received the information mostly through leaflets, while the second most received media were manuals/books which were suitable in terms of content, form and color. For the analysis of the importance of factors found that 1) Personal factor having positive influence on acknowledging information by the vector - borne diseases training was

being student. 2) Personal factors having positive influence on acknowledging information by participation in activity about the vector - borne diseases were being student (Dengue Haemorrhagic Fever), occupation (Malaria and Lymphatic Filariasis) and income (Scrub Typhus). 3) Factor having the most influence on knowledge/understanding of the vector - borne diseases was receiving information about preventive and controlling the diseases campaign. 4) Factors having the most influence on the practices of people on controlling and preventing the vector - borne diseases were receiving information (Dengue Haemorrhagic Fever and Malaria), knowledge/understanding (Lymphatic Filariasis) and attitude (Scrub Typhus).

The methods/ways of developing the public relations of vector - borne diseases model were 1) Emphasis on the production of public relation media being in the most attention of people, such as television, broadcasting station, radio broadcasting, newspaper and radio to communicate directly and widely to target group 2) Mix harmoniously between knowledge and entertainment, and stimulate the practices of people on controlling and preventing the diseases. 3) Increase the production of media such as cassette tape, V.D.O. and C. D both dramas and songs to add knowledge, understanding and right attitudes, including stimulate the practice of people on preventing the diseases. 4) Bring reliable and well - known public figures to provide knowledge or public relations to encourage the practices through media that will help attracting and persuading people to be more interest. 5) Publicizing the media through media channels such as broadcasting station, radio broadcasting, village public health volunteers, including hospital Center of vector - Borne diseases, etc. continuously and regularly 6) Applying social marketing with the methods mentioned above will help public relations media of vector - borne diseases receiving interest and being success in encouraging knowledge among people. This will create right conscious and attitudes that can lead to motivation for the practices of people on controlling and preventing the diseases.